

**Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte**

**GHID DE REALIZARE
A TEZEI de LICENȚĂ și de MASTERAT
(Specialitatea psihologie)**

Bălți 2014

Informații despre autor

Autor : Silvia Briceag

Conferentiar univ. dr. in psihologie

Informații de contact:e-mail:silviabriceag@mail.ru

Aprobat

la ședința Catedrei de

Psihologie din 25.03.2014

proces verbal nr. 7

Recenzent _____

Prezentul ghid descrie exigențele în legătură cu elaborarea unei teze de licență și de masterat în psihologie, denumite generic în continuare ca „teza”. El este realizat cu scopul de a oferi informații complete în vederea îndeplinirii criteriilor minime de valoare academică și reflectă poziția membrilor Catedrei de psihologie din cadrul Facultății de științe ale educației, psihologie și arte. Pentru elaborarea acestui ghid au fost consultate unele din cele mai reprezentative ghiduri de acest fel, existente la momentul actual.

Ghidul este un document de lucru care se adresează:

- a. studenților, cu informații complete privind modul de realizare a tezelor;
- b. profesorilor coordonatori, ca instrument de îndrumare unitară și sistematică a studenților;
- c. comisiilor de examinare, ca suport pentru instituirea unor criterii unitare de evaluare.

Ghidul este compus din patru capitole distincte: (1) orientări generale; (2) cerințe obligatorii; (3) recomandări; (4) evaluare.

1. Orientări generale

a. Obiectivul tezei

Teza de licență sau de masterat reprezintă o componentă esențială a evaluării activității studentului. Aceasta testează abilitățile de a concepe și a realiza o cercetare independentă, precum și a de a redacta cercetarea conform regulilor comunității științifice.

O teză care are un nivel satisfăcător, trebuie să demonstreze familiaritatea studentului cu literatura relevantă pentru tema abordată, să fie corectă din punct de vedere metodologic, al analizei datelor și al argumentării, să aibă o structură logică, să fie redactată coerent, în stilul limbajului științific. Aspectul de formă trebuie să fie, de asemenea, în concordanță cu standardele academice.

Scopul acestui material este de a furniza studenților un ghid general de redactare a tezei de licență sau de masterat care să îndeplinească standardele fundamentale ale unei cercetări științifice, care poate fi acceptată pentru susținerea orală.

Tema tezei urmează:

- să reflecte problemele de cel mai mare interes teoretic și practic din domeniul de cercetare, fiind de o actualitate deosebită și de o importanță majoră pentru știința și viața cotidiană;

- să-i solicite autorului valorificarea cunoștințelor acumulate și posibilitatea de a realiza aplicarea lor practică, de a-și aduce contribuția personală la soluționarea aspectelor practice derivate din temă;
- să fie asigurată de condiții care ar facilita cercetarea: posibilități de documentare, de elaborare a aparatului de investigație practică, de realizare a cercetărilor în teren, de efectuare a calculelor, inclusiv statistice, de analiză cantitativă și calitativă a datelor etc.

b) Categoriile tematice fundamentale

Teza poate fi elaborată într-una din următoarele categorii tematice de bază:

- Cercetare experimentală (cvasi experimentală).
 - *Condiții fundamentale:* model experimental adecvat, constituire corespunzătoare a loturilor experimental și de control, alegere, măsurare și analiză adecvată a variabilelor, utilizare corespunzătoare a procedurilor de analiză statistică, controlul erorilor, concluzii corespunzătoare în raport cu rezultatele experimentale.
- Cercetare corelațională bazată pe metode de investigație psihologică (chestionare, teste, observație și interviu structurat, etc.).
 - *Condiții fundamentale:* model de cercetare consistent, constituire adecvată a eșantionului (sau eșantioanelor),

alegere, măsurare și analiză adecvată a variabilelor, utilizare corespunzătoare a procedurilor de analiză statistică, controlul adecvat al erorilor, concluzii adecvate rezultatelor.

- Studiu de metaanaliză

- *Condiții fundamentale*: includerea unui număr suficient de ridicat de studii publicate pe tema respectivă, criteriile adecvate de includere-excludere în studiu, procedură adecvată de analiză, finalizarea analizei prin concluzii relevante, care depășesc simpla adăugare a concluziilor unor cercetări diferite.

- Cercetare calitativă

- *Condiții fundamentale*: tema să fie abordabilă numai prin metode calitative, definirea clară a temei, definirea riguroasă a metodei și aplicarea ei sistematică, să conțină datele necesare unei eventuale replicări a studiului, concluzii concordante cu datele recoltate.

- Cercetare aplicativă

- *Condiții fundamentale*: temă relevantă sub aspectul finalității practice, analiză critică a soluțiilor existente, metodă de cercetare consistentă, relevantă și semnificativă sub aspectul potențialului de a identifica soluții aplicative, operaționalizare adecvată a constructelor psihologice, metode viabile de măsurare și

analiză a datelor cercetării, controlul erorilor, analiza critică a soluției aplicative propuse pe baza cercetării.

- Studiu teoretic

- *Condiții fundamentale*: relevanța temei (de preferat teme de actualitate majoră în psihologie care suscită opinii variate, controversate), amplitudine bibliografică (acces la referințe majore, numeroase, consistente), capacitate de raportare critică la sursele teoretice și de promovare a unei viziuni proprii asupra temei tratate, susținerea unui punct de vedere sau deschiderea unei direcții de dezbateri semnificative în raport cu tema.

Nu există o ierarhie valorică tipurilor tematice, oricare dintre ele permițând obținerea notei maxime, în condițiile respectării riguroase a condițiilor fundamentale precizate, dar și a celor de detaliu, descrise în manualele de metodologie.

c) Rolul profesorului coordonator

Teza este o lucrare personală a cărei responsabilitate revine studentului. Profesorul coordonator asistă și susține studentul, fără a aduce atingere principiului lucrului individual.

Studentul poate apela și la alte persoane (profesori, specialiști, etc.) în sprijinul realizării tezei. În acest caz, contribuția acestora va fi menționată în partea introductivă, la „Mulțumiri”.

Activități permise profesorului coordonator: sugestii în legătură cu alegerea și definirea temei; impunerea unor etape

obligatorii și a unor momente de evaluare a progresului în realizarea tezei; sugestii cu privire la organizarea și realizarea cercetării sau studiului; sugestii privind orientările teoretice și metodologice; discuții pe teme ridicate de student și răspunsuri la întrebările acestuia; observații critice și recomandări de corecție; sugestii bibliografice.

Activități nepermise profesorului coordonator: impunerea unor idei sau soluții, împotriva celor preferate în mod explicit de student; efectuarea în locul studentului a unor activități legate de realizarea temei.

La finalizarea tezei, profesorul coordonator analizează conținutul tezei, precum și măsura în care aceasta corespunde condițiilor impuse prin prezentul Ghid, după care admite teza pentru susținere publică în examenul de licență prin semnarea acesteia.

d) Proiectarea activității de cercetare în cadrul tezei.

În scopul realizării cercetării studentul sub conducerea conducătorului științific întocmește **un plan al activităților.**

- stabilirea temei;
- fixarea obiectivelor;
- selectarea surselor de informare;
- investigația cadrului teoretic al cercetării (teoria problemei);
- expunerea cadrului teoretic al cercetării;
- întocmirea problemei cercetării;

- stabilirea tipului de cercetare;
- elaborarea ipotezelor;
- specificarea unităților (populației) studiate;
- construcția variabilelor (descrierea calitativă);
- cuantificarea (descrierea cantitativă);
- alegerea metodelor de cercetare; stabilirea tehnicilor și procedeele de lucru – în conformitate cu decizia despre caracterul lucrării: experiment de constatare, experiment formativ etc.;
- culegerea datelor;
- selectarea modalităților de prelucrare a datelor; stocarea datelor; prelucrarea datelor;
- analiza datelor (verificarea ipotezelor);
- rezolvarea aspectelor de grafică și design la calculator;
- interpretarea rezultatelor;
- formularea propunerilor de soluționare a problemei cercetării vizate în lucrare; elaborarea concluziilor și a recomandărilor practice;
- sustinerea preventivă a tezei de licență;
- prezentarea tezei și a materialelor suplimentare la catedră;
- prezentarea tezei în ședința plenară publică a comisiei pentru examenul de licență.

Planul este fixat într-un orar al activităților, realizate în cadrul îndeplinirii lucrării de licență, cu indicarea perioadelor concrete de

timp. Fiecare din etapele planificate se prezintă ca o activitate, care își găsește reflectare în lucrarea de licență.

2. Cerințe obligatorii

- **Stabilirea temei de cercetare.** Tema de cercetare se stabilește în conformitate cu interesul de cunoaștere al studentului și competențele conducătorului științific, vizează o problemă cu semnificație psihologică și importanță socială, urmînd să răspundă la anumite „comenzi sociale”.
Tema de cercetare se stabilește de către studenții de la anul III pînă la 1 octombrie, urmînd să fie discutată și aprobată în ședința catedrei.
- **Fixarea obiectivelor cercetării.** Se va face distincție între *obiectivele generale*: elucidarea specificului unui fenomen (descrierea lui în baza analizei surselor teoretice); realizarea unei diagnoze (determinarea particularităților manifestării fenomenului prin aplicarea unui instrument de cercetare); formularea de explicații privind manifestarea fenomenului, relațiile lui cu alte fenomene; identificarea unor concluzii, soluții, strategii de acțiune, efecte ale unor acțiuni în cazul implicării formative etc.; și *obiectivele particulare* cu referință la caracterul problemei selectate pentru cercetare.

- **Cadrul teoretic al cercetării.** Constă din analiza cadrului conceptual-teoretic al problemei. În acest scop se efectuează un studiu al surselor bibliografice pentru :
 - a. evidențierii elementelor principale în explicarea fenomenului;
 - b. evidențierea tezelor de consens și a celor aflate în dispută;
 - c. analiza modelelor teoretico-empirice: cazuri de verificare a unor ipoteze și rezultatele obținute;
 - d. măsura în care cercetările anterioare corespund cu domeniul vizat pentru cercetare (adecvarea în timp, cultură, cadru social etc.);
 - e. detașarea aspectelor care necesită noi clarificări.
- **Definirea problemei cercetării.** Orientarea spre semnificația socială a temei conduce la urmărirea unui răspuns la o anumită „comandă socială”, la delimitarea unei probleme care se prezintă ca o deficiență în cadrul fenomenului studiat și asupra căreia se poate efectua o analiză și concluziona în vederea unor rezolvări.
- **Elaborarea ipotezelor.** Ipoteza se prezintă ca un enunț referitor la relația dintre două și mai multe fenomene, o explicație plauzibilă din punct de vedere a experienței practice și a cercetărilor anterioare, conținând un aspect nou, neidentificat. Ipoteza conține în sine posibilitatea testării empirice în scop de obținere a unor explicații suficiente

pentru a demonstra corectitudinea sau incorectitudinea presupunerii. Ipoteza se situează între teorie și observație. Ipoteza nu este o simplă constatare – constatarea nu mai are nevoie de verificare și demonstrare, nu este o predicție – predicția este un rezultat al verificării ipotezelor.

- **Eșantionarea.** Constă din extragerea a unui număr de unități statistice din universul cercetat. Se realizează în funcție de tipul de cercetare.
- **Construcția variabilelor și elaborarea schemei descriptive de cercetare.** Constă în definirea dimensiunilor, indicatorilor și indicilor empirici în scop de operaționalizare a conceptelor puse în discuție în cadrul cercetării: definirea unor aspecte ale conceptelor care comportă posibilitatea măsurării.
- **Cuantificarea.** Constă din elaborarea unor scheme de descriere calitativă, care permit măsurarea modului de manifestare a fenomenului studiat.
- **Alegerea metodelor, tehnicilor și procedeeleor de cercetare.** Se realizează, ținându-se cont de: adecvanța metodelor și tehnicilor specificului temei și obiectivelor urmărite; posibilitatea utilizării lor în cadrul social ales pentru cercetare; dispunerea de logistica necesară (resurse umane și materiale). În anumite condiții se poate recurge la

elaborarea unor instrumente de cercetare specifice în funcție de obiectivele lucrării.

- **Culegerea, stocarea și prelucrarea datelor.** În funcție de natura surselor, tipul de cercetare, metodele folosite etc. se programează culegerea datelor, prelucrarea lor în conformitate cu condiția metodei utilizate, stocarea în baze de date. Prelucrarea se realizează în conformitate cu obiectivele cercetării, recurgându-se la metode statistice adecvate scopului și obiectivelor cercetării.
- **Verificarea ipotezelor.** În baza informație cantitativă se confruntă rezultatele studiului empiric cu ipotezele.
- **Interpretarea rezultatelor.** Se prezintă ca o analiză calitativă a rezultatelor cantitative, care se realizează prin implicarea informației selectate în cadrul analizei teoretico-conceptuale și prin observație a fenomenului.
- **Întocmirea concluziilor și recomandărilor.** Concluziile se referă la un nou model teoretic, rezultat din cercetarea efectuată. Recomandările răspund „comenzii sociale”.

2.1. Formatul tezei

- Teza trebuie să cuprindă următoarele părți:
 1. Pagina de titlu
 2. Cuprins
 3. Conținutul tezei

4. Bibliografie

5. Anexe

- **Pagina de titlu** va conține următoarele informații:
 1. numele universității, a facultății și a catedrei
 2. titlul tezei
 3. nivelul de susținere a tezei (teză de licență sau teză de masterat)
 4. numele candidatului
 5. anul realizării
 6. Numele și titlul coordonatorului științific.

Nota : Pe verso teza va fi semnată de coordonatorul științific, aprobată la ședința Catedrei de psihologie (semnătura șefului catedrei). Tezele de master vor conține și adnotare în l.romana și l. straina(engleza, franceza) Nu se acceptă pentru a fi susținute lucrările care nu au un coordonator științific agreeat (cadru didactic sau cercetător).

- **Cuprinsul** va conține numele capitolelor, subcapitolelor și subpunctelor, respectiv bibliografia și anexele, cu indicarea paginatiei corespunzătoare din text.
- **Bibliografia și citările în text** vor fi redactate conform exigentelor bibliografice în vigoare la momentul realizării tezei. (Vezi anexa)
- **Anexele** pot conține scalele / probele utilizate, ilustrații suplimentare, prelucrări preliminare (dacă este cazul), alte materiale relevante pentru studiul întreprins.

2.2. Conținutul tezei

Teza trebuie să aibă o organizare logică în capitole, care să prezinte următoarele aspecte:

1. Introducere
2. Cadrul teoretic al problemei studiate
3. Rezultatele cercetării și interpretarea acestora
4. Concluzii și implicațiile cercetării în practica psihologică.

Introducerea va fi redactată în aproximativ 3 pagini astfel încât să devină un argument puternic al cercetării realizate. Se va prezenta sintetic situația cercetărilor relaționate cu subiectul ales, motivația alegerii temei, indicând domeniile care nu au fost explorate sau care solicită investigații suplimentare și reconsiderări. Introducerea va insera:

- **Actualitatea cercetării.** Subcompartimentul prevede judecățile autorului asupra oportunității alegerii temei din considerente teoretice și practice, care prezintă un aport la dezvoltarea domeniului și, inclusiv, la formarea profesională. Stabilește caracterul actual al cercetării practice și teoretice, reieșind din abordările problemei în literatura din domeniu și realitatea psihosocială. Indică la raportul dintre problema studiată și problemele din cotidian. Actualitatea cercetării se prezintă ca o aprofundare în subiectul investigației, relevarea tuturor aspectelor

teoretice legate de acesta și probarea lor în cadrul unei cercetări experimentale.

- **Problema investigației:** este formulată într-o frază, care reflectă corespondența dintre studiul efectuat și necesitatea soluționării teoretice și practice a unei situații specifice, prin investigarea unui anumit aspect și stabilire a unor soluții.

- **Obiectul cercetării:** se referă la aspectul teoretico-practic, selectat pentru un studiu mai detaliat, care constituie un fenomen sau un proces, o categorie sau un concept etc.

- **Scopul cercetării:** reflectă elucidarea anumitor particularități ale obiectului investigației, elaborarea unui program de activitate sau cercetare, expunerea unor concluzii relevante studiului.

- **Obiectivele investigației:** se împart în teoretice și aplicative și presupun un plan sumar al efectuării investigației în scopul explicării problemei alese pentru cercetare – studiul aspectelor teoretice, precizarea prin analiză teoretică și practică a unor noțiuni, elucidarea unor particularități, identificarea factorilor, construirea modelelor, elaborarea aparatului de cercetare, evidențierea unor rezultate specifice etc.

- **Ipotezele cercetării:** modelul ipotetic al investigației, formulat în fraze testabile empiric, care reflectă cunoașterea problemei la nivel teoretic și raportul cu propriile observații. Urmează să reflecte anumite relații dintre cauză și efect. Este

formulat în tezele care-și pun scopul unei testări empirice a problemei alese pentru cercetare.

Greșeli frecvente:

- ipoteze improprii, care nu au legătură cu obiectivele sau întrebările cercetării (practic, ipotezele unei cercetări nu trebuie să fie altceva decât răspunsurile pe care le avansează cercetătorul la aceste întrebări, pe baza literaturii de specialitate și a propriilor estimări);
- ipoteze generale, care nu fac referire la variabile măsurabile, care să poată fi testate statistic;
- ipoteze care sugerează relația causală între variabile („determină”, „influențează”, etc.), atunci când acestea nu sunt măsurate în context experimental;
- ipoteze prea complexe, care fac referire la mai mult de două variabile, în timp ce procedura de testare statistică include numai două variabile;
- formularea ipotezelor de nul, alături de ipotezele statistice, ceea ce încarcă în mod inutil textul ((este subînțeles faptul că ipotezele de nul sunt negațiile ipotezelor cercetării
- ipoteze cărora nu le corespunde o testare statistică adecvată;
- enunțarea unor ipoteze care nu preced, ci urmează unei proceduri de testare statistică

- **Baza conceptuală a cercetării:** nominalizarea teoriilor, abordărilor, principiilor, conceptelor, modelelor și a autorilor lor, rezultate din analiza literaturii din domeniu.

- **Metode, procedee și tehnici de cercetare:** se împart în *teoretice* – studiu al surselor bibliografice, analize, sinteze, clasificări; *de colectare a materialului empiric* – experimentale, alese în conformitate cu obiectivele; *de prelucrare statistică și interpretare a datelor* – în scopul analizei cantitativ-calitative.

- **Etapele investigației:** reflectă consecutivitatea acțiunilor autorului tezei în vederea rezolvării scopului cercetării. *(se refera doar la teza de masterat)*

- **Baza experimentală a cercetării:** indicarea populației și descrierea eșantionului supus cercetării în conformitate cu criteriile care urmează a fi supuse probării experimentale.

- **Importanța lucrării** contribuții personale ale autorului în elucidarea problemei propuse pentru studiu. *În anumite cazuri, în funcție de caracterul tezei, se specifică și aspectul inovator* *(se refera doar la teza de masterat)*

Termeni-cheie: noțiunile de bază, utilizate în conformitate cu problema, obiectul, scopul și obiectivele lucrării. Noțiunile sunt aduse *în ordine alfabetică*, ilustrând competențele achiziționate pe parcursul realizării lucrării.

Cadrul teoretic al problemei studiate reflectă contribuțiile științifice ale cercetătorilor din domeniu în reflectarea temei enunțate. Conținutul textului urmează să corespundă următoarelor cerințe:

- să respecte tema aleasă, conținând abordări ale problemei de studiu și elemente științifice inovatorii;
- să elucideze evoluția cercetărilor, contribuția diferitor autori, profunzimea tratării problemei;
- să evidențieze conceptele de bază, care deserveșc înțelegerea problemei;
- să expună convingător și logic ideile principale, realizând o sinteză și expunând concluzii.

De mare importanță se prezintă utilizarea corectă a aparatului științific – a totalității materialelor cu caracter informativ-teoretic și practic, a notelor, anexelor, materialului ilustrativ, listelor surselor etc. Reflectarea surselor se face prin prezentarea unor citate sau a unor formulări ale autorilor, utilizându-se lista bibliografiei, oferită la sfârșitul lucrării. Referințele la această listă se realizează respectându-se exigentele bibliografice în vigoare, la momentul realizării tezei. Utilizarea cât mai largă a surselor denotă maturitate științifică și documentare fundamentală în tema aleasă pentru studiu.

Cadrul teoretic va fi redactat într-un singur capitol (Capitolul 1). Capitolul care prezintă cadrul teoretic al problemei studiate nu

trebuie să depășească 50% din numărul de pagini al tezei. Această parte a tezei realizează o evaluare critică a literaturii de specialitate relevantă pentru tema cercetată. Se vor prezenta principalele teorii / modele explicative, indicând dezvoltarea și progresul adus de cercetările recente, precum și posibilele lacune sau limite. Trecerea în revistă a literaturii va fi realizată după un criteriu explicit menționat, care poate fi cronologic, tematic, sau de altă natură. Prin conținutul ei, **baza teoretică trebuie să se centreze pe fundamentarea ulterioară a ipotezelor avansate.** Această parte a tezei trebuie să demonstreze capacitatea candidatului de a selecta cele mai relevante surse bibliografice, de a le citi și analiza critic, de a-și formula propriul punct de vedere asupra subiectului studiat. Textul trebuie să corespundă următoarelor cerințe: continuitatea expunerii, consecutivitatea logică a ideilor, caracterul convingător al demonstrațiilor.

Rezultatele cercetării și interpretarea acestora prezintă partea experimentală a lucrării. În condițiile când s-a realizat doar un experiment de cercetare, lucrarea se va rezuma doar la un compartiment, care reflectă această activitate, efectuarea experimentului formativ sau a unei implicări cu caracter de rezolvare practică a problemei solicită un compartiment în plus. Prezentarea cercetării se poate realiza și în câteva compartimente, reieșind din conținutul obiectivelor practice.

În debut, într-un subcompartiment aparte, sunt expuse ***principiile metodologice și metodele cercetării:***

obiectivul investigației practice;

scopul experimental;

obiectivele experimentale;

etapele realizării cercetării experimentale(*se refera doar la teza de masterat*)

descrierea eșantionului;

prezentarea modelului ipotetic;

specificarea metodelor și tehnicilor folosite: scurta lor descriere; menirea.

Obiectivul investigației experimentale reflectă problema, expusă în debutul lucrării, fiind corespondent obiectivului general al cercetării. Eșantionul cercetării este descris în conformitate cu criteriile calitativ-cantitative, solicitate de conținutul obiectivelor experimentale.

În următoarele subcompartimente sunt expuse rezultatele experimentale. Se recomandă, în scopul menținerii unei consecutivități și expunerii logice a textului, următoarea structură a compartimentelor:

- ✓ conținutul ipotezei de lucru;
- ✓ menționarea metodei, folosite în scopul controlării ipotezei;
- ✓ descrierea cantitativă a rezultatelor cercetării;

- ✓ analiza lor calitativă, inclusiv prin utilizarea metodelor de calcul matematico-statistic;
- ✓ concluziile cu privire la confirmarea sau infirmarea ipotezei;
- ✓ concluzii generalizate.

Prezentarea rezultatelor cercetării poate fi realizată prin intermediul tabelelor, schemelor, graficelor, diagramelor etc., expuse în text și/sau în anexe. Se recomandă includerea în structura capitolelor a formelor grafice de prezentare a materialului relevant pentru o descriere succintă și ilustrativă a rezultatelor cercetării. În anexe pot fi prezentate tabele generale cu date, rezultatele largi ale calculului statistic, reflectat în text doar în formă de coeficienți, textul sau descrierea deplină a unor metode mai puțin cunoscute în practica cercetării. În condițiile când teza reflectă un experiment formativ, în anexe poate fi prezentată descrierea activităților în formă de program general și plan al fiecărei în parte, anumite stenograme etc.

Greșeli frecvente:

- abuzul de grafice (este recomandabil să se apeleze la grafice pentru ilustrarea unor relații între variabile și nu pentru reprezentarea unor variabile individuale; atunci reprezentarea unei variabile individuale este absolut necesară, se va apela de preferință, la modalități moderne – *box-plot, stem and leaf*, în locul histogramelor);

- grafice sau tabele incluse la anexe, ceea ce face dificilă înțelegerea lucrării;
- tabele excesiv încărcate cu cifre, care fac dificilă înțelegerea acestora;
- abuzul de statistică, prin utilizarea unor prelucrări nejustificate sau prin testarea aceleiași ipoteze cu mai multe teste statistice;
- teste statistice inadecvate ipotezei sau naturii relației dintre variabile;
- plasarea rezultatelor la testele statistice în secțiunea Anexe (rezultatele se introduc în text, acolo unde se și discută semnificația lor psihologică);
- prezentarea incorectă a rezultatelor la testele statistice, de ex., se scrie numai valoarea lui p , fără valoarea testului (se vor respecta recomandările specifice pentru prezentarea rezultatelor fiecărui test statistic în parte, așa cum sunt prezentate în cursul de specialitate);
- exces de zecimale (în mod obișnuit, două zecimale sunt suficiente pentru majoritatea indicatorilor statistici);
- exces de valori numerice, prin preluarea nejustificată a tuturor datelor afișate de programele statistice, deși cele mai multe nu prezintă un interes direct și nici nu sunt înțelese de student;

- absența unor etichetări adecvate a valorilor, fapt care face dificilă înțelegerea rezultatelor; adesea, datele sunt preluate împreună cu texte în limba engleză, emise de programele de prelucrare.

Interpretarea psihologică a rezultatelor, care înseamnă „traducerea” rezultatelor statistice în concluzii cu semnificație psihologică. Se vor sublinia relațiile dintre rezultatele proprii și cele raportate în literatura de specialitate.

Greșeli frecvente:

- prezentarea doar a rezultatelor numerice și a semnificației statistice, fără a se discuta sensul psihologic al acestora;
- prejudecata după care neconfirmarea unei ipoteze de cercetare, prin admiterea ipotezei de nul reprezintă un punct negativ al lucrării (în realitate, dacă modelul de cercetare a fost bine realizat și corect aplicat, o infirmare statistică a ipotezei poate fi foarte semnificativă din punct de vedere psihologic, iar autorul trebuie să fie pregătit pentru a surprinde sensul acestui rezultat);

Concluzii și implicațiile cercetării în practica psihologică.

Capitolul de concluzii va cuprinde o sumară reluare a obiectivelor și motivației cercetării, urmate de sinteza rezultatelor obținute și a

semnificației acestora în contextul literaturii dedicate temei analizate.

Se pot face aprecieri cu privire la dificultăți întâmpinate pe parcursul cercetării, eventualele puncte slabe ale acesteia, care vor trebui evitate în viitor, precum și deschideri către alte direcții de cercetare legate de subiectul respectiv.

Capitolul va conține un paragraf distinct dedicat „contribuției personale”, în care vor fi menționate cele mai relevante aspecte care au constituit contribuția individuală la realizarea temei. Dacă este cazul, se va include și un paragraf în care se va menționa „contribuții originale”, acele aspecte care reprezintă o noutate în raport cu tema studiată(***se refera doar la teza de masterat***)

.

Observații:

- Precizările de mai sus se referă la tezele cu subiect de cercetare care sunt, de regulă, cele mai frecvente.
- În funcție de natura temei tratate, capitolele pot fi mai multe sau mai puține.
- Titlul capitolelor poate fi formulat liber de autor, dar acesta va reflecta conținutul menționat

Exigențe de editare

Lucrarea va fi editată pe computer și tipărită la imprimantă, într-o formă care **trebuie să respecte următorul set de criterii:**

- Formatul de pagină: A4
- Parametrii paginii: 25mm - stînga, 20mm – sus, 20mm – jos, 15 mm – dreapta, 17,5 mm – antet.
- Tipul fontului: Times New Roman, *cu sau fără diacritice românești*
- Mărimea fontului: 12
- Spațiere: 1,5 linie
- Numerotare pagini: jos, la mijlocul paginii
- Titlurile capitolelor, cu majuscule și pe pagină nouă
- Titlurile subcapitolelor sau subpunctelor, în continuarea textului, la două linii distanță, cu litere bold
- Adnotările de pe figuri se vor face în cifre sau litere cu înălțimea caracterelor echivalentă fontului 10 points. Legenda se va culege cu 10 points

Exigențe stilistice

Teza va fi scrisă în stil impersonal (nu se va utiliza persoana I-a).

Se va folosi un limbaj simplu și clar. Informațiile vor fi comunicate într-o manieră directă și inteligibilă, într-o structurare logică și coerentă.

Se va acorda atenție eliminării greșelilor gramaticale și de editare.

Exigențe etice

Lucrarea trebuie să reflecte integral munca autorului. Sursele bibliografice vor fi menționate în lista de referințe(vezi anexa) Contribuțiile de sprijin din partea altor persoane sau instituții vor fi menționate la „Mulțumiri”.

Plagiatul reprezintă un act de contrar conduitei academice Prin plagiat se înțelege utilizarea ideilor sau cuvintelor unei alte persoane, fără menționarea sursei. Reprezintă plagiat și preluarea fără citare a figurilor, tabelelor și schemelor.

Activitățile psihologice desfășurate pentru recoltarea datelor de investigare sau experimentelor, vor respecta normele etice și de conduită.

3. Recomandări

„Nu există chin mai mare, decât chinul provocat de scrierea unei teze (...). Stresul, ca orice altă stare psihică, se infiltrează în comportamentul expresiv, afectând și stilul de exprimare”. Aceste cuvinte au fost spuse de G.W. Allport și, chiar dacă se referă la o teză de doctorat, situația nu este cu mult diferită în cazul uneia de licență sau de masterat.

În cazul unei teze de licență, mai ales, dar și a celei de masterat, principala dificultate vine din lipsa de experiență cu proiecte academice majore. Recomandările de mai jos încearcă să suplinească tocmai acest aspect.

Cea mai frecventă sursă de dificultăți este alegerea greșită a temei.

- Este de recomandabil ca tema să fie aleasă într-un domeniu al psihologiei pentru care autorul are un interes real.
- Înainte de a fixa titlul, va fi consultată literatura de specialitate cu precădere studii și articole din reviste.
- Este recomandabilă dezvoltarea unui proiect științific sau lucrări de cercetare realizată pe parcursul studiilor universitare.
- Chiar și cea mai atractivă și interesantă temă poate fi improprie, dacă nu sunt evaluate corect resursele necesare și cele disponibile (metodologie utilizabilă, constituirea eșantionului, etc.).
- temă confuz definită, lipsită de obiective și ipoteze clare, nu permite o abordare metodologică eficientă și devine foarte greu de finalizat.
- Mărimea eșantionului de cercetare. În principiu, eșantioanele de cercetare pot avea orice mărime, cu condiția aplicării testelor statistice adecvate. Totuși, deși eșantioanele mai mari de 30 de subiecți sunt considerate, din punct de vedere statistic, suficiente, rezultatele obținute pe un număr mic de subiecți sunt puțin stabile și generalizabile. Desigur, în cercetări clinice sau în condiții de experiment, este dificil de constituit eșantioane mari , dar se va urmări atingerea, pe cât posibil, cel puțin a unor eșantioane suficient de mari. ***Timpul disponibil*** este una dintre resursele cele mai

presante. Cele mai multe greșeli și compromisuri derivă din limitările temporale.

- Pentru o lucrare bună sunt necesare multe luni de lucru intens.
- În mod normal, aspectele pregătitoare (studiul bibliografiei generale, alegerea titlului, evaluarea resurselor necesare) ar trebui începute cu până la un an înainte de termenul de predare.
- Planificarea activităților ar trebui să lase un timp de cel puțin o lună pentru analiza datelor de cercetare și finalizarea lucrării.
- Lucrul la capitolele teoretice se poate desfășura în paralel cu cercetarea.

Atunci când apar dificultăți se va apela imediat la profesorul coordonator.

4. Evaluare

Teza este rezultatul muncii individuale a studentului, care are întreaga responsabilitate pentru conținutul și forma acesteia. În realizarea ei, studentul trebuie să respecte cerințele obligatorii menționate mai sus, să urmeze orientările și recomandările din prezentul ghid.

În mod generic, aspectul cel mai important care face obiectul evaluării tezei este contribuția personală. Prin contribuție

personală se înțelege volumul, complexitatea și calitatea activității individuale desfășurate pentru realizarea temei, sub toate aspectele care o compun. Studentul trebuie să fie capabil să explice toate aspectele teoretice și practice care fac parte din lucrare. În caz contrar, se va aprecia că acestea nu reprezintă contribuția sa personală.

Originalitatea și noutatea sunt indicatori de valoare și vor fi apreciate ca atare dar, la acest nivel, nu se așteaptă în mod necesar lucrări cu caracter de noutate științifică sau teoretică ci, mai ales, evidențierea capacității de a realiza un proiect academic în conformitate cu normele și exigențele metodei științifice din domeniul psihologiei.

Aspectele supuse evaluării în procesul de notare al unei teze sunt următoarele (în paranteză, numărul maxim de puncte pentru fiecare aspect):

- a) **Criterii teoretice.** Nivelul cunoștințelor teoretice, gradul lor de relevanță în raport cu tema abordată, capacitatea de a identifica și de a analiza literatura de specialitate (max. 3p);
- b) **Criterii metodologice.** Capacitatea de a realiza și de a opera cu un model metodologic adecvat în raport cu tema (max. 3p);
- c) **Criterii analitice.** Capacitatea de a prelucra și de a analiza datele și informațiile, precum și aceea de a emite concluzii adecvate în raport cu acestea (max. 3p);

- d) **Criterii stilistice.** Capacitatea de a redacta o lucrare academică în mod structurat și coerent, într-un limbaj științific adecvat și în concordanță cu standardele formale impuse (max. 1p);

Note și specificări.

1. Volumul unei teze de licență este de 40-45 de pagini
2. Volumul unei teze de master este de 40-60 pagini .
3. Fiecare foaie se va tipări pe ambele părți
4. Tezele trebuie să fie prezentate într-o formă îngrijită, copertate: partea estetică a lucrării nu este mai puțin importantă decât conținutul ei.
5. Lucrarea va conține minimum 25-30 de surse bibliografice
6. Tezele de licență/master se vor prezenta în variantă electronică și pe suport de hârtie, copertare rigidă
7. Cercetarea realizată în cadrul tezei poate constitui subiectul unei comunicări la simpozioane și conferințe științifice, a unor publicații.

*Notă: Acest ghid reprezintă o sinteză de exigențe preluate (adaptate) din cele mai reprezentative **ghiduri** de redactare a tezei de licență și masterat existente la momentul actual atât în țară cât și peste hotare.*

Bibliografie

1. Allport, Gordon W.

<http://www.wjh.harvard.edu/psych/ug/Thesis/VI.Allport.htm>

2. *Ghid de redactare a tezei de licență si masterat, Universitatea Babes-Bolyay, Catedra de psihologie (2004).*
www.psihologie.ro.
3. *Ghid de realizare a tezei de licenta Universitatea din Bucuresti, Facultatea de psihologie si stiintele educatiei, 2006*
<http://www.csulb.edu/>
<http://www.gmu.edu/>
<http://www.gradartsci.villanova.edu>
www.psytech.co.uk
4. Hotărîrea Senatului Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți ,din 21.12.2011

ANEXE

Fisa de evaluare

a tezei de licență/ masterat cu titlul :
realizată de

Criterii de evaluare	Punctaj acordat
Criterii teoretice (max. 3 p)	
<i>Gradul de interes al temei (actualitate, noutate, originalitate)</i>	(max 1)
<i>Volumul și relevanța contribuției teoretice în raport cu tema</i>	(max 1)
<i>Capacitatea analitică și spiritul critic în raport cu suportul teoretic</i>	(max 1)
Criterii metodologice (max. 3p)	
<i>Calitatea modelului metodologic (fundamentare, adecvare la temă, calitatea ipotezelor, adecvarea eșantionului)</i>	(max 1)
<i>Calitatea psihometrică a instrumentelor utilizate (fidelitate, consistență internă, validitate)</i>	(max 1)
<i>Calitatea procedurii de lucru (calitatea măsurării, evitarea erorilor, respectarea normelor etice)</i>	(max 1)
Criterii analitice (max. 3p)	
<i>Calitatea prelucrării statistice (statistici descriptive, statistici inferențiale, adecvarea lor la datele analizate)</i>	(max 1.5)
<i>Calitatea concluziilor (interpretarea statistică și psihologică a rezultatelor)</i>	(max 1.5)
Criterii stilistice (max. 1p)	
<i>Calitatea stilului de redactare (claritatea exprimării, logica structurării, corectitudinea gramaticală)</i>	(max 0.5)
<i>Respectarea exigențelor formale de redactare</i>	(max 0.5).
Nota propusă (suma punctelor acordate)	

Prezentarea referințelor bibliografice utilizate în cercetare

(Extras din: **Prezentarea referințelor bibliografice utilizate în cercetare : Ghid practic.** Alcăt.: A. Nagherneac, E. Scurtu. Bălți, 2010. 34 p. ISBN 978-9975-50-021-0)

Elaborarea unei lucrări științifice necesită prezentarea referințelor bibliografice utilizate și a citărilor din alte opere.

Orice cercetător este dator să cunoască regulile de întocmire a referințelor bibliografice ce se conțin în standardele de bibliologie, informare și documentare:

- **SM SR ISO 690:2005** Documentare. Referințe bibliografice. Conținut. Formă și structură;
- **SM SR ISO 690-2:2005** Informare și documentare. Referințe bibliografice. Partea 2: Documente electronice complete sau părți de documente;
- **SM ISO 4:1997** Informare și documentare. Regulile de prescurtare a cuvintelor în titluri și a titlurilor publicațiilor periodice;
- **STAS 8256-82** Prescurtarea cuvintelor și a expresiilor tipice românești și străine din referințele bibliografice;
- **SM ISO 2789:2009** Informare și documentare. Statistici internaționale de bibliotecă (ISO 2789:2006, IDT);
- **SR ISO 9: 1997.** Informare și documentare. Transliterarea caracterelor chirilice în caractere latine. Limbi slave și neslave;
- **ГОСТ ИСО 832 -** Межгосударственный Стандарт Библиографическое описание и ссылки. Правила сокращения слов и словосочетаний на иностранных языках.

Referințele bibliografice reflectă gradul culturii informaționale a unei lucrări de cercetare.

Referințele bibliografice sunt expresia documentării autorului vis-a-vis de problema cercetată.

Descrierea bibliografică a documentelor trebuie:

- ☞ Să înglobeze toate informațiile necesare pentru a identifica ușor documentul în cauză;

- Să fie deslușită, să nu conțină prescurtări de cuvinte în afara celor prevăzute de Stasul în vigoare;
- Fiecare element bibliografic al unui sau altui document trebuie separat cu ajutorul semnelor de punctuație.

Elementele obligatorii ale referințelor bibliografice sunt sistematizate pe tipuri de resurse informaționale: publicații oficiale, cărți, articole, documente electronice și părți ale acestora: autori, titluri, loc publicare, editură, anul publicării, paginația, data accesării sitului.

Bibliografia generală este situată la finele lucrării, ordonarea documentelor fiind alfabetică conform următoarei structuri:

- ☒ Publicații oficiale;
- ☒ Documente scrise cu caractere latine (engleză, franceză, germană, română... (ordinea alfabetică);
- ☒ Documente scrise cu caractere chirilice (ordinea alfabetică);

Principala sursă de informare pentru alcătuirea referinței bibliografice este **documentul propriu-zis**. Sursa primară de informare în cadrul documentului este pagina de titlu. Titlul documentului trebuie reprodus așa cum apare pe pagina de titlu. Dacă documentul nu are pagină de titlu informația necesară o poate furniza coperta, caseta editorială de pe ultima pagină, oricare informație din interiorul documentului.

Punctuația este importantă: fiecare element al referinței trebuie separat prin virgulă, punct/virgulă (;) punct.

- **Limba descrierii** este de regulă **limba originalului**. Pentru articole sau alte lucrări editate peste hotarele republicii, referințele cu caractere chirilice pot fi transliterate conform standardului de Stat: **SR ISO 9: 1997**. Informare și documentare. Transliterarea caracterelor chirilice în caractere latine. Limbi slave și ne-slave.

Exemplu: Lûbimova, Nataliâ Ghennadievna. Menedžment – put' k uspehu. M.: Agropromizdat, 1992. 62 p.

Prezentarea autorilor

Autorul publicației se prezintă în referința bibliografică cu numele urmat de prenume și /sau fără patronimic. După nume se pune **virgulă (,)**.

Exemplu: pe carte este indicat autorul în felul următor – **Daniel David**. În referința bibliografică vom scrie **David, Daniel**.

În referința bibliografică se menționează **unul, doi sau trei** autori ai unei lucrări. Succesiunea autorilor este cea indicată pe foaia de titlu a lucrării. Autorii sunt divizați prin punct/virgulă (;).

Pentru publicații care au mai mult de 3 autori ca responsabilitate principală se menționează: primul, primii doi sau primii trei autori. Celelalte nume pot fi omise. Atunci când se omit mai multe nume, omisiunea se evidențiază prin adăugarea abrevierii “et al.” sau “ș. a.”

Datele referitoare la publicare se înregistrează în felul următor: loc, editor, an. Informațiile referitoare la locul publicării, editor cât și caracterizarea cantitativă sunt facultative. Data publicării este **obligatorie**.

Exemplu: **COMAN, Cristina**. Comunicarea de criză : Tehnici și strategii. Iași: Polirom, 2009. 238 p. ISBN 978-973-46-1437-0

Numărul standard

Numărul standard ISBN (International Standard Book Number) atribuit documentului trebuie reprodus sub forma indicată pe publicație. Numărul standard este elementul obligatoriu al referinței.

Exemplu: ISBN 978-9975-67-640-3

Dacă pe document sînt atestate 2 numere de ISBN vom indica ambele numere.

Exemplu: ISBN 973-675-263-1; ISBN 9975-74-889-9

Ordonare

- ➔ Publicațiile oficiale sunt prezentate în următoarea ordine: legi, hotărîri
- Lege privind protecția invențiilor: nr. 50-XVI din 07.03.2008. In: *Monitorul oficial al Republicii Moldova*. 2008, nr. 117-119, p.7-22.
- Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova privind participarea Republicii Moldova la expozițiile internaționale în anul 2010: nr. 71 din 09.02.2010. In: *Monitorul oficial al Republicii Moldova*. 2010, nr. 23-24, p. 52.

- În liste referințele sunt, de regulă, prezentate în **ordine alfabetică a primului element sau într-o succesiune numerică**, corespunzătoare ordonării citărilor în text.
- Publicațiile descrise cu caractere diferite (latine și chirilice) formează două rânduri alfabetice: cele cu caractere latine (românești și străine) un rând; cele cu caractere chirilice alt rând.

Mai multe publicații ale *unui autor* pot fi expuse în simplă ordine alfabetică a *titlurilor* sau sunt prezentate în ordine invers cronologică a anului de editare.

REFERINTE BIBLIOGRAFICE: **MOSTRE DE DESCRIERE**

Carte cu un autor

DAVID, Daniel. Metodologia cercetării clinice. Fundamente. Iași: Polirom, 2006. 227 p. 973-46-0342-6; 978-973-46-0342-8.

Carte cu doi autori (3 titluri paralele)

BĂRBULESCU, Iordan Gheorghe; RĂPAN, Daniela. Dicționar explicativ trilingv al Uniunii Europene = Tri-lingual Dictionary of the European Union = Dictionnaire explicatif trilingue de l'Union européenne. Iași: Polirom, 2009. 803 p. ISBN 978-973-46-0845-4

Carte cu trei autori

DOBRESCU, Andrei ; BERINDE, Mihai ; RUSU, Liliana. Noile tipuri de contracte în relațiile economice internaționale. București: Ed. Niculescu, 2005. 232 p. ISBN 973-568-889-1.

Carte cu patru autori și mai multi

TIȚAN, E. ș. a. Statistică: lucrări aplicative. Ch.: Evrica, 2001. 279 p. ISBN 9975-941-82-6.

Materialele simpozioanelor, conferințelor

CERCETARE și inovare – perspective de evoluție și integrare europeană : conf. șt., Chișinău 23 sept. 2009. Ch., 2009. 308 p.

Autoreferat, teză (disertație)

ROTARI, Ana. Predarea cunoștințelor socioculturale studenților - translaatori în condițiile instruirii continue : autoref. tz. de dr. în pedagogie. Ch., 2009. 29 p.

Contribuții din antologii, culegeri

GAVRELIUC, Alin. Opinia publică – fenomen psi-ho - social. Comunicarea socială. In: De la relațiile interpersonale la comunicarea socială: psihologia socială și stadiile progresive ale articulării sinelui. Iași, 2006, p. 171-186.

din reviste

FETINIUC, Valentina ; Melnic, Stela. Euroregiuni ca instrumente a cooperării transfrontaliere. In: *Revista economică*, 2009, nr. 1 (44), p. 4-9.

din anale

BABII, Leonid. Rolul armoniei obștești în realizarea problemelor economice ale Republicii Moldova. In: *An. Univ. „Alec Russo” din Bălți. (Serie nouă)*. Bălți, 2007, T. 21, fasc. a. Economie, p. 203-206.

din anuare

CONSTITUIREA structurilor economiei de piață. In: *Anuarul statistic al Republicii Moldova = Статистический ежегодник Республики Молдова 2002*. Ch., 2002, p. 258-264.

din ziare

GALBEN, Andrei. Procesul Bologna și sistemul educațional din Republica Moldova. In: *Lit. și arta*, 21 ian., 2010, p. 7.

Referințe bibliografice electronice

Monografii

TURNOCK, David. The Romanian economy in the twentieth century [online]. London: Croom Helm, 1986. ISBN 0-7099-0107-0 [citat 20 ianuarie 2010]. Disponibil pe Internet: <<http://books.google.com/books?id=zQarAAAIAAJ&dq>>

Contribuții

FULGA, Gheorghe. The role of mass - media in forming a new political culture. In: *Social change and political culture* [online]. București: Ed. Economică, 2000. ISBN 973-590-203-6-[citată 12 februarie 2010]. Disponibil pe In-ternet: <<http://books.google.com/books?id=X6uX12hZk>>

SANDU, Antonio Ștefan. Fundamente existențialist-umaniste ale abordării centrate pe succes. In: *Tehnici afirmativ apreciative în dezvoltarea organizațională* [on-line]. Iași: Ed. Lumen, 2009. ISBN 978-973-166-141-4 [citată 12 februarie 2010]. Disponibil pe Internet: <http://books.google.com/books?id=tJrSDeeFSwAC&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q=&f=false>

Serial

BENABOU, Roland; Tirole, Jean. Individual and Corporate Social Responsibility. In: *Economica* [online] 2010, vol.77, no. 305 [citată 14 februarie 2010], p. 1-19. Disponibil pe Internet: <<http://www.oswego.edu/~economic/journals.htm>>
<http://www3.interscience.wiley.com/journal/118509461/home.ISSN1468-0335>

СОБОЛЬ, Наталия. «Науку должна продвигать молодежь». В: *Животноводство России* [online] 2008, nr. 5 [citată 15 februarie 2010], p. 38-42. Disponibil pe In-ternet: <http://www.zzr.ru/jr_frames.html>

EXEMPLU DE REFERINTE BIBLIOGRAFICE LA TEMA:

Management educațional

1. **LEGEA învățămîntului, nr. 547-XIII din 21 iulie 1995.** In: *Monitorul oficial al Republicii Moldova*, 9 noiembrie, 1995, nr. 62-63, p. 8-56.
2. **HOTĂRÎREA Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Strategiei naționale „Educație pentru toți” nr. 410 din 04.04.2003.** In: *Monitorul oficial al Republicii Moldova*, 15 aprilie, 2003, nr. 70-72, p. 33-51.
3. **BACIU, Sergiu.** Managementul calității în procesul educațional din universități. In: *Symposia Professorum. Seria Psihologie și științe ale Educației : Materialele sesiunii șt. din 26-27 apr. 2002.* Ch., 2002, p. 203-205.
4. **BOLOCAN, Lilia.** Manageri, întreprinzători, lideri. In: *Psihologia organizațională : compendiu.* Ch., 2005, p. 8-13.

5. **BONTAȘ, Ioan.** Managementul educațional (conducerea învățămîntului). In: *Pedagogie*. București, 1998, p. 310-319.
6. **BRADY, Thomas.** Facility planning for Educational change the perfect storm. In: *Facilities Manager*, 2002, vol. 2, nr. 1, p. 6-18
7. **BUCUN, N. ș. a.** Bazele științifice ale dezvoltării învățămîntului în Republica Moldova. Ch.: Ed. „Prometeu”, 1997. 399 p. ISBN 5-7790-0361-0
8. **CANGEA, Petru.** Managementul strategic în cadrul educațional. Ch.: CEP USM, 2004. 132 p. ISBN 9975-70-384-4
9. **COMĂNESCU, Mihaela.** Management european. București: Ed. Economică, 1999. 335 p. ISBN 973-590-169-2
10. **CRISTEA, Sorin.** Pedagogie generală. Managementul educației. București: Ed. Didactică și Pedagogică, 1996. 256 p. ISBN 973-30-4671-X
11. **CRUDU, Valentin; PATRAȘCU, Dumitru.** Calitatea învățămîntului în instituțiile preuniversitare : Management - Tehnologii - Metodologii - Evaluare. Ch.: Gunivas, 2007. 378 p. ISBN 978-9975-908-66-5
12. **FEIER, Vasile - Virgil.** Creativitate și creativitate managerială. București: Expert, 1995. 254 p. ISBN 973-96770-8-8
13. **GHÎTESCU, Teodor.** Management sistemic educațional. București: MATRIX ROM, 2006. 164 p. ISBN 973-755-107-9
14. **GOLBAN, Gabriela.** Managementul educației de calitate. Parteneriatul. In: *Univers Pedagogic Pro*, 19 febr., 2009, p. 7.
15. **GUZGAN, Valentin.** Management educațional: cultu-ra organizațională în unitatea școlară. Ch.: Valinex, 2003. 282 p. ISBN 9975971466 ; ISBN 9789975971461
16. **IACHIM, Ion.** Management educațional. In: *Făclia*, 26 apr., 2003, p. 1-2.
17. **PATRAȘCU, Dumitru ; URȘU, Antonin ; JINGA, I.** Management educațional preuniversitar. Ch.: Ed. ARC, 1997. 383 p.
18. **ȘTEFĂNOI, Petru.** Specificul managementului în asistența socială. Necesitatea unui management al fericirii în instituțiile de asistența socială. In: *Teoria fericirii în asistența socială*. Iași, 2006, p. 69-75.
19. **WALLACE, Mike.** Managing the unmanageable?. In: *Educational Management administration*, 2003, vol. 31, nr. 1, p. 19-12.
20. **КОЖОКАРУ, Василе Г.** Менеджмент в образовании : пособие для рук. учеб. заведений ; Consiliul Naț. pentru Curriculum și Evaluare. Ch.: Știința, 2002. 120 p. ISBN 9975-67-328-7

21. **КРУГЛОВ, М. Г.; ШИШКОВ, Г. М.** Менеджмент качества как он есть. Москва: Эксмо, 2006. 544 p. ISBN 978-5-699-21090-9 ; [citat 09. 02. 2010]. Disponibil pe Internet: http://www.bookvoed.ru/searching_for_shop283095.html
22. **СИМОНОВ, В. П.** Системный подход - основа педагогического менеджмента. В: *Педагогика*, 1994, nr. 1, p. 14-19.

CITĂRI ÎN TEXT

Citarea este o formă scurtă a referinței care identifică publicația din care s-a extras citatul sau ideea comentată. Standardul **ISO 690** propune 3 modalități de prezentare a referințelor publicațiilor din care sunt extrase citatele:

◀ **Indicarea referinței inserate în text între paranteze rotunde**

Exemplu: „Managementul educațional este o concepție integrativ explicită, o atitudine, o metodologie de acțiune orientată spre obținerea succesului în educație, cuprinzând un ansamblu de principii și funcții, de norme și metode de conducere prin intermediul cărora se asigură realizarea obiectivelor sistemului educativ...” (**Gherguț, Alois**. Management general și strategic în educație : Ghid practic. Iași : Polirom, 2007, p. 20).

◀ **Referință la indicarea numărului sursei citate din bibliografia de la finele lucrării.**

Exemplu: „Managementul educațional este o concepție integrativ explicită, o atitudine, o metodologie de acțiune orientată spre obținerea succesului în educație, cuprinzând un ansamblu de principii și funcții, de norme și metode de conducere prin intermediul cărora se asigură realizarea obiectivelor sistemului educativ...” (12, p. 20).

◀ **indicarea referinței complete în subsolul paginei.**

Exemplu: „Managementul educațional este o concepție integrativ explicită, o atitudine, o metodologie de acțiune orientată spre obținerea succesului în educație, cuprinzând un ansamblu de principii și funcții, de norme și metode de conducere prin intermediul cărora se asigură realizarea obiectivelor sistemului educativ...”¹

☛ În cazul lipsei unei liste de referințe de la sfârșitul lucrării, citările adăugate textului ca notă de subsol trebuie să fie complete.

¹ Gherguț, Alois. Management general și strategic în educație : Ghid practic. Iași: Polirom. 2007, p. 20.

☛ Atunci cînd se fac trimiteri la aceeași lucrare, uneori chiar la același pasaj din lucrarea respectivă, pentru a evita reproducerea integrată a referinței bibliografice, se folosește termenul latin **IBIDEM** (tot acolo, în limba rusă “там же”), dar numai în cazul cînd următorul citat vine imediat după prima referință:

Exemplu: „Resursele umane reprezintă principalul potențial de creștere și dezvoltare al unei organizații. Succesul unei organizații, gradul de competitivitate a acesteia pornesc de la premisa că oamenii sunt bunul cel mai de preț al organizației...”²

Dacă între prima trimitere și următoarea s-a intercalat o altă notă, mențiunea **IBIDEM** nu mai este valabilă.

În cazul cînd se citează mai multe lucrări ale unui autor (pentru a evita repetarea numelui) se folosește termenul **IDEM**, urmînd a scrie doar titlurile lucrărilor sau articolelor respective.

Exemplu: „Într-o societate multiculturală educația trebuie să pună accent nu doar pe împărtășirea unor noi modele de socializare și de percepție a propriei persoane în relație cu semenii din jur, ci să faciliteze asumarea unor noi stiluri / strategii cognitive...”³

Exemplu: „Educația /școala incluzivă implică ideea de reformă a școlii și societății în ansamblu, cu scopul de a răspunde dezideratului *o societate pentru toți*, comprehensivă și integratoare prin însăși natura ei, care să răspundă mai bine nevoilor, potențialului și aspirațiilor tuturor copiilor, inclusiv ale celor cu cerințe educative speciale...”⁴

² IBIDEM, p. 51

³ IDEM Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, p. 46

⁴ IDEM Sinteze de psihopedagogie specială, p. 35

Tabela nr.1. Distribuția gravidelor în funcție de mediu

Mediu	Gravide (în %)
Urban	67
Rural	33

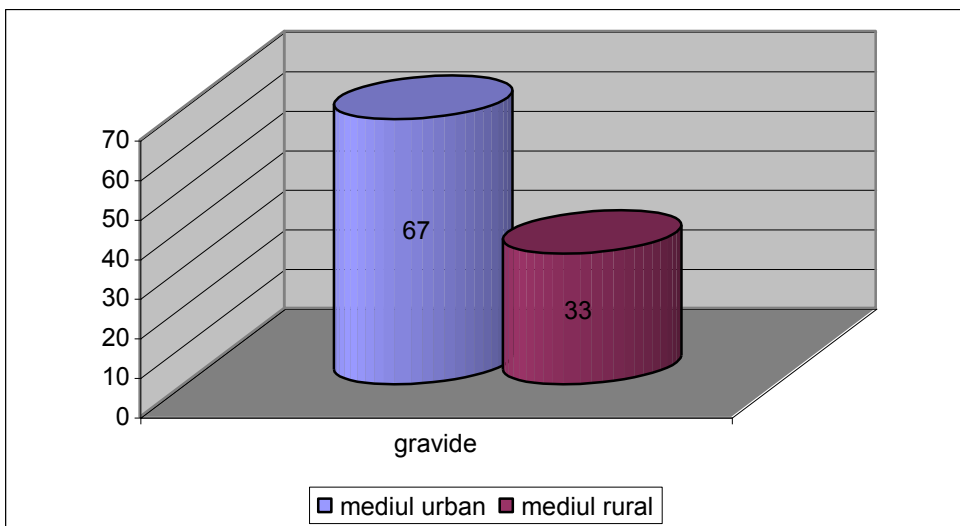

Fig.1. Distribuția gravidelor în funcție de mediu

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Universitatea de Stat “Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte
Catedra de Psihologie

Cu titlu de manuscris
CZU. 159.9(043.21)

Anna GROSU
Strategii de profilaxie a
comportamentului autodistructiv
la adolescenți

(Teză de licență în psihologie)

Conducător științific
dr., conf. **S. Briceag**

Bălți, 2014

Controlată:

Data _____

Conducător științific: Silvia Briceag, dr. conf. univ.

(semnătura)

Aprobată
și recomandată pentru susținere
la ședința catedrei de Psihologie

Proces verbal nr. _____ din _____

Șefa catedrei _____

dr. conf. univ. Silvia Briceag